№ 117. Wtorek 25. Maja 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye sa wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

W. hrabina *Konstancya Brzostowska* z domu hrabianka Krasicka, ofiarowała Tysiąc zł. m. k. w dwóch obligacyach indemnizacyjnych każda na 500 złr. m. k. z jedynastu kuponami na rzecz zakładu sierót u Sióstr Miłosierdzia w Budzanowie.

C. k. prezydyum Namiestnictwa odsyłając ten dar na przeznaczony użytek, podaje go z wyrazem podziękowania dla szlachetnej dawczyni do wiadomości publicznej.

Lwów 14. maja 1858.

Lwów, 24go maja. Dnia 22go b. m. wydana i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie część II. oddziału I. z r. 1858 Dziennika rządowego dla okręgu administracyjnego c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Część ta zawiera:

Nr. 21. Patent cesarski z d. 27. kwietnia 1858, obowiązujący w całym obrębie państwa, względem uregulowania stosunków obrotu monetarnego, jakotez zastosowanie nowej waluty austryackiej do stosunków prawnych.

Nr. 22. Rozporządzenie cesarskie z dnia 27. kwietnia 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, względem ściągnienienia pieniędzy papierowych waluty wiedeńskiej, i rozciągnienia terminu do wymiany wszelkich innych znaków pieniężnych, przez państwo wydanych.

Nr. 23. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 28. kwietnia 1858, obowiązujące w całym obrębie państwa, względem nazwy setnych części, na które podzielony jest złoty reński waluty austryackiej.

Nr. 24. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 29. kwietnia 1858, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, do których się ustawa z dnia 9. lutego 1850 odnosi, względem postępowania stemplowego z książkami handlowemi i przemysłowemi, jeżeli miara arkuszu przenosi 726 cali kwadratowych.

Nr. 25. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 30. kwietnia 1858, obowiązujące w całym obrębie państwa, względem ściągnięcia z obiegu niektórych monet srebrnych, tudzież monety zdawkowej.

Wiédeń, 20. maja. Dnia 19. maja 1858 roku wyszedł z c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i został rozesłany XX. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 74. Traktat przymierza, handlu i żeglugi między Jego Mością Cesarzem Austryi a Jego Mością Szachinszachem Persyi z dnia 17. maja 1857 roku; zawarty w Paryżu dnia 17. maja 1857 r.; tamże wymieniany w obustronnych ratyfikacyach dnia 13. listopada 1857 roku.

Treść tego traktatu została ułożona w perskim i francuskim języku.

Sprawy krajowe.

Lwów, 22. maja. JW. Honorata hr. Borzęcka nie ustając w opatrywaniu potrzeb cierpiącej ludzkości, raczyła wesprzeć zakład sierót imienia ś. p. Heleny ks. Ponińskiej, będący pod zarządem Towarzystwa Dobroczynności, hojnym darem w sumie 2000 złr. w mon. konw.

Nie ma prawie we Lwowie zakładu dobroczynnego, którego by ta Pani albo nie uposażyła, albo hojną ręką nie obdarowała. Atoli za szczególny cel troskliwości swojej obrała także zakład, sierót, bo nietylko rok rocznie przyczynia się szczodremi ofiarami pieniężnemi na potrzeby tej instytucyi, będącej dopiero w rozwoju, ale nadto dowiedziwszy się, że przed trzema laty zakupiona realność, obarczyła ją długiem 2000 złr., z własnego szlachetnego popędu pospieszyła z oświadczeniem, jako na spłacenie ciężaru tego potrzebną kwotę przeznaczyła.

Wydział Towarzystwa Dobroczynności przejęty najżywsza wdzięcznością, postanowił obchodzić corocznie pamiątkę wyświadczonego dobrodziejstwa, błagalnem nabożeństwem o utrzymanie w długie czasy, drogich dni dostojnej dawczyni. Pierwsze takie nabożeństwo odbyło się w kwietniu r. b. za sprawą Jej Excelencyi JW. Maryi hr. Gołuchowskiej przełożonej Towarzystwa dam dobroczynności przy ołtarzu domowym JW. Borzęckiej, odprawił je w obecności J. Exc. JW. Agenora hr. Gołuchowskiego Namiestnika kraju, jako protektora Towarzystwa tudzież dostojnej Jego małżonki, Jksiądz Antoni Manasterski, wikary katedralny lwowski. Wdzięcznością przyjęte serca sierót zanosiły rzewne modlitwy do stwórcy, który dla dobroczyńców ludzkości w doczesnym życiu błogie uczucie pociechy, a po przejściu wieczną nagrodę przygotował, uczuła też w dniu tym uroczystym pociechę tę, szanowna Dobrodziejka ludzkości, oraz i otaczające ją osoby.

JW. Henryka z hr. Baworowskich hr. Drohojewska złożyła na fundusz zakładu sierót imienia ś. p. Heleny ks. Ponińskiej obligacyę indemnizacyjną na 1000 złr. m. k.

Wydział Towarzystwa dobroczynności zapisując nazwisko szanownej dawczyni w poczet dobrodziejów zakładu, składa opatrznej łasce Jej najczulsze podziękowanie.

Odezwa komisyi wystawy brzeżańskiej.

Komisya wyznaczona do wystawy gospodarskiej w Brzeżanach odbyć się mającej w d. 31. maja 1, 2, 3. i 4. czerwca 1858, ma zaszczyt uwiadomić szanowną publiczność, że postarała się o miejsca kryte dla umieszczenia tak maszyn, jakoteż narzędzi rolniczych, również dla bydła, koni, owiec i t. p. tak umieszczenie, jakoteż paszę, obroki i podściel. Rachując na liczny udział, pozamawiała pomieszkania dla przyjeżdżających. Żeby przybywający na wystawę łatwo mogli się poinformować, gdzieby tak dla siebie, jakoteż dla rzeczy i bydła na wystawę przeznaczonego, miejsce znaleźć mogli, przeznaczyła komisya c. k. Rajtszulę jako miejsce, gdzie każden może informacyi zasięgnąć, u W. Erazma Hoszowskiego, który uporządkowaniem przywiezionych ruchomości, jako i umieszczeniem przybywających gości, łaskawie zająć się raczył.

Brzeżany dnia 20. maja 1858.

Jako prezes *Waleryan Krzeczunowicz.*

Jako członkowie komisyi *Józef Jakubowicz, Michał Prawecki.*

(Słabość Jej Mości Cesarzowej Karoliny Augusty.)

Wiédeń, 22. maja. Po czterodniowej słabości gorączkowej pojawiły się wczoraj po południu u Jej Mości Cesarzowej Karoliny Augusty pierwsze ślady wysypki kuru. W ciągu reszty dnia i w upłynionej nocy postępowała wysypka śród ciągłej gorączki i innych zwyczajnych symptomatów w rozwoju regularnie.

Stan zdrowia Jej Mości Cesarzowej jest normalny w takiem w położeniu.

Wiédeń, 20. maja 1858. Dr. Güntner c. k. nadworny radzca.

(Traktat z Persyą.)

Gazeta wiedeńska podaje do wiadomości publicznej następujący traktat przyjaźni, handlu i żeglugi z 17. maja 1857, zawarty (w języku perskim i francuskim) między Najjaśniejszym Cesarzem Austryi i Najjaśniejszym Szachinszachem.

W Imię Boga Najdobrotliwszego i Najmiłosierniejszego!

Najjaśniejszy Cesarz Austryi, Król węgierski i czeski, Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi i Lodomeryi, Ilyryi, Król jerozolimski, Arcyksiążę Austryacki i t. d. i t. d.

i Najjaśniejszy i Najdostojniejszy Pan, którego sztandarem jest słońce, potężny król królów i samowładzca wszystkich państw Iranu,

podzielając Obydwa szczere życzenie zawarcia związków przyjażnych między dwoma państwami, i chcąc je utwierdzić za pomocą traktatu przyjaźni, handlu i żeglugi, któryby w równy sposób był korzystny i pożyteczny dla poddanych obydwóch umawiających się mocarstw,

mianowali w tej mierze Swych pełnomocników, a to:

Najjaśniejszy Cesarz Austryi, barona Alexandra *Hübnera,* kawalera wielkiego krzyża cesarskiego orderu Leopolda i kawalera cesarskiego orderu korony żelaznej pierwszej klasy, Swego radzcę tajnego i posła przy dworze Najjaśniejszego Cesarza Francuzów;

i Najjaśniejszy Szachinszach Persyi, Swego ulubieńca zaszczyconego, *Feruk Kana Amin-ol-Molk'a*, posła nadzwyczajnego, ozdobionego wizerunkiem królewskim na wstędze niebieskiej i właściciela przepaski sadzonej brylantami i t. d. i t. d.

którzy to pełnomocnicy zjechawszy się w Paryżu i wręczywszy sobie wzajemnie pełnomocnictwa swoje sprawdzone, zgodzili się na artykuły następujące:

Art. 1. Począwszy od dnia dzisiejszego istnieć ma między państwami i poddanymi dostojnego Dworu austryackiego, tudzież między państwami i poddanymi dostojnego Dworu irańskiego szczera przyjaźń i dobre porozumienie.

Art. 2. Posłowie czyli ajenci dyplomatyczni, których każde z obu wysokich mocarstw traktujących wyprawi na Dwór zaprzyjaźniony i tamże utrzymywać będzie, doznawać mają takiego samego powitania i przyjęcia, jakie każde z tych państw przyznaje posłom lub ajentom dyplomatycznym innych najwięcej uwzględnionych mocarstw, i doznawać mają u tych Dworów bez żadnego wyjątku takich samych zaszczytów, swobód i przywilejów.

Art. 3. Poddani obydwóch umawiających się mocarstw wysokich mogą przeto z wszelką swobodą zwiedzać kraje obopólne i tam podróżować, przejeżdżać niemi do krajów ościennych bez doznania jakichkolwiek trudności od władz miejscowych, które mają czuwać nad tem, by się im żadna przykrość nie stała, a przy tem przestrzegać i ich bezpieczeństwa osobistego, jak niemniej okazywać im wszelkie względy nalezyte i na to uważać, by im podczas podróży niewydarzała się przykrośc jaka lub szkody nie doznali, i dlatego też opatrzeni certyfikatami bezpieczeństwa, firmanami i inemi dokumentami. (D. c. n.)

Hiszpania.

(Sesye prawodawcze zamknięte. — Ministeryum uzupełnione.)

Madryt, 15go maja. Dziennik *Gaceta* z dnia dzisiejszego ogłasza dekret według którego została zamknięta prawodawcza sesya z 1858 roku. Inny dekret mianuje p. Posada Herrera ministrem spraw wewnętrznych. Ministeryum jest zatem znowu zupełnie obsadzone.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Nowiny dworu. — Obchód urodzin Królowy. — Posiedzenie parlamentu z 17. maja.)

Londyn, 19. maja. Dziennik *Chronicle* zapewnia, że i stronnicy Peela będą także rząd wspierać.

— Dziennik *Herald* twierdzi, że Turcya przyjęła pośrednictwo względem Czarnogóry; wielkie mocarstwa obiorą niezawodnie wkrótce komisye.

Wczorajsze w parlamencie obrady przekonały, mówi *Times*, że nowe ministeryum nastąpić musi.

— Królowa powróciła przedwczoraj z Richmond do stolicy. Słychać, że zapowiedziany odjazd dworu do Osborne ma być odłożony na później ze względu na to, że obecność Królowy w stolicy może być potrzebna, jeśliby ministeryum poniosło klęskę przy głosowaniu nad mocyą Cardwella.

— Dnia 15. b. m. obchodzono urzędownie rocznicę urodzin Królowej, która właściwie dopiero 24. b. m. mieć będzie lat 39 spełna, a to według dawnego zwyczaju w „Drawing-room" w pałacu St. James i przed pałacem, gdzie wysocy dygnitarze kościoła składali Jej swe życzenia. Wieczór był koncert u Dworu a u wszystkich ministrów wielka uczta na cześć urodzin Królowej.

— Na posiedzeniu *izby niższej* z dnia 17. maja, toczyły się dalsze debaty względem rządowej depeszy do lorda Canninga. Pierwszy przemawiał Roebuck; podnosząc ważność kwestyi, w której idzie o znaczną część ludzkiego rodu, i oto, czy izba ma bronić wielkich zasad honoru i cnoty, czy też bez względu na bezwładne położenie indyjskiego ludu, popierać jedynie tylko system powiekszenia Anglii. Lord Ellenborough był obowiązany, odpowiedzieć piśmienie na proklamacyę jenerał-gubernatora; odpowiedź jego jest tak ułożona jak być powinna, a rząd nie jest odpowiedzialny za przedłożenie depeszy. Proklamacya lorda Canninga jest bezprzykładną w historyi świata. Cóż miał rząd robić po otrzymaniu tego aktu, który mieszkańców Audy musiałby pobudzić do najzaciętszego oporu. Gdyby był zamilczał, natenczas musianoby zdaniem jego wnieść zaskarzenie na ministeryum. Lord Ellenborough musiał odpowiedzieć na tę proklamacyę i w tej odpowiedzi wyrazić swe sumienne przekonanie. Ministrowie zapytani w *izbie niższej* o treść tej depeszy, nie mogli jako zacni meżowie postąpić inaczej, jak tylko przedłożyć depeszę. Tę depeszę uważa on (Roebuck) za rzetelną i sądzi, że angielski naród podzieli jego zdanie. Sir *O. Wood* uskarżał się, że uwaga izby została odwróconą od właściwej kwestyi. Obrońcy rezolucyi mówił dalej, utrzymują, że rząd potępiając za spiesznie proklamacyę lorda Canninga, w wyrazach, które nie dadzą się usprawiedliwić, — wyraził równocześnie zasadę, która z utrzymaniem angielskiej władzy w Indyach, wcale się nie zgadza. Rezolucya nie żąda bynajmniej, ażeby izba pochwalała politykę lorda Canninga względem Audy; niema bowiem jeszcze dostatecznych dowodów, by można stanowczo wyrokować o tem. Postępowanie rządu w tej mierze zasługuje na naganę, zarówno, czy jenerał-gubernator postąpił mądrze lub nie. Proklamacya lorda Canninga została fałszywie wyłożona. O prawach gruntowej własności w Audzie miano fałszywe wyobrażenia. Właściciele gruntów uciemiężają i katują lud, dla dobra ludu zatem byłoby pożądanem, aby system talukdarski został zupełnie zniesiony, chociaż nie można nawet przypuszczać, aby proklamacya lorda Canninga była wydana w tej myśli. Rzeczony dokument zgadza się zupełnie z polityką zachowywaną w Pendżabie. Jeżeli rząd upatrywał w tej proklamacyi za nadto wielką surowość, natenczas powinien był zganić ją w stosowniejszych wyrazach. — W żadnym jednak wypadku nie wypadało ogłaszać nagannego dokumentu. Odpowiedzialność za ogłoszenie nie można przepisywać jednemu tylko ministrowi, gdyż podług zasad konstytucyi spada wina na wszystkich członków gabinetu. Depesza z tą odpowiedzią nie może być uważana za poselstwo pokoju, ale za wojenną pochodnie. *Hardy* mówił *przeciw*, a lord *Dunkellin* za wnioskiem, utrzymując, że teraźniejszy rząd objawił od samego początku najgorętsze życzenie pozbyć się lorda Canninga. Lord *Lovaine* utrzymywał według wiadomości z Indyi, że proklamacya jenerał-gubernatora nietylko wywołała naganę ze strony wojskowych znakomitości, ale oraz pociągnęła za sobą bardzo złe skutki. Prezydent wschodnio-indyjskiego bióra był przymuszony, wydać swój sąd o tym akcie ile możności jak najspieszniej, a jeśli uczynił to w surowych wyrazach, to przecież nie plamiło ani charakteru ani honoru lorda Canninga. Lord *Elcho* popierał wniosek. Sir *R. Peel* oświadczył, że rezolucya Cardwella nie ma na względzie ani sprawy lorda Canninga, ani indyjskich mieszkańców zostających pod panowaniem angielskiem. Chciano tylko korzystać z dobrej sposobności, by wystąpić przeciw rządowi, Indye zatem posłużyły za powód. W końcu swej mowy porównywał sir R. Peel dyplomatyczne zasługi lorda Derby z zasługami lorda Palmerstona, i wzywał liberalne stronnictwo, by wspierało rząd przy tej sposobności. Sir *G. C. Lewis* zaprzeczał, jakoby tym wnioskiem zamierzano wytoczyć kwestyę stronniczą. Ta kwestya została narzucona opozycyi, która nie mogła pominąć jej milczeniem, nie chcąc ściągnąć sobie zarzutu, że zaniedbuje swe obowiązki. Proklamacya lorda Canninga nie ogłasza ogólnej konfiskaty, lecz zagraża nią w pewnych tylko wypadkach. — W końcu mówił jeszcze p. *Whiteside* przeciw wnioskowi, poczem odroczono dalszą debatę na przyszłe posiedzenie.

Francya.

(Nowiny dworu. — Wykaz banku. — Kwestya czarnogórska łagodzi się. — Wiadomości bieżące.. — Obóz pod Chalons. — Pojedynek pana Penne. — Wybory. — Sprawa czarnogórska.)

Paryż, 19go maja. U hr. Walewskiego był wczoraj wielki obiad na którym znajdowali się Królowa Holandyi i książę następca würtembergskiego tronu.

— Wykaz z miesiąca kwietnia wypadł równie niepomyślnie jak z poprzedniego miesiąca. W gotówce znowu przybyło 60 milionów, portefeuille zmniejszył się o 23 miliony, podczas gdy w poprzednim miesiącu wynosiło zmniejszenie tylko 18 milonów, obieg banknotów powiększył się o 7 milionów. Pożyczki na papiery rządowe nie zmniejszyły się ani powiększyły, zaś papiery na kolej żelazną spadły o 14 milionów. Te cyfry okazują jasno, że handel zawsze jeszcze cierpi, że gotowe kapitały banku z braku handlowego obrotu leżą bez użytku i że właściciele papierów na próżno usiłują puścić je w obrót.

— Dziennik *Constitutionel* donosi, że rozpoczęcie konferencyi nie jest jeszcze stanowczo oznaczone, jednak uważają za pewne, że pełnomocnicy zgromadzą się we czwartek.

— Kwestyę czarnogórską można uważać już za ułatwioną, a przynajmniej za sprowadzoną znów na drogę dyplomatyczą. Dziennikowi *Independanze Belge* piszą z Paryża, że do La Spezzia wysłano rozkaz telegrafem, by obydwa okręta liniowe „Algesiras" i „Eylau" przeznaczone na morze adryatyckie, z drogi tej natychmiast powróciły.

Niedługie przeciągnienie posiedzeń ciała prawodawczego opłacić musiał skarb publiczny dalszym wydatkiem 667.500 franków. — Dziennikowi *Nord* donoszą z Paryża między innemi, że pewna liczba patryotów multańskich podała petycye do hrabi Morny z tą wyraźną prożbą, by zjechał do Bukaresztu i objął tam hospodarstwo.

— P. Castelnau, konzul francuski na Przylądku dobrej nadziei, mianowany został konzulem w Bangkok, królestwie syamskiem. Poprzednio nie miała Francya stałego poselstwa w tym kraju.

— Otworzenie obozu pod Chalons nastąpi, jak słychać, aż około 15. lipca. Wiadomo, że liczbę wojska, która zajmie obóz, podają tylko na 25.000 ludzi i będą ściągnięte za wszystkich okolic Francyi, a nawet z Korsyki, gdyż nie chcianoby nigdzie ogołocić kraj z wojska.

— Pojedynek pana de Penne, autora zajmuje obecnie Paryż więcej niż wszystkie dawniejsze i nowe kwestye polityczne. Szef gabinetu Cesarza odesłał p. Villemessant, głównego redaktora dziennika *Figaro* do ministra sprawiedliwości, z którym się ma naradzić nad najlepszym środkiem, ażeby zapobiedz niebezpiecznym skutkom tej godnej ubolewania sprawy. Jakośmy powiedzieli, sprawa ta robi w Paryżu nadzwyczajne wrażenie, i dlatego przybiera wielkie rozmiary, gdyż najwyżsi urzędnicy państwa są w niej czynni.

— Pan Migeon został obrany 14.367 głosami, przeciwnik jego kandydat rządowy, otrzymał tylko 12.994 głosów.

— Rząd tutejszy postanowił, jak słychać, popierać sprawę Czarnogórców, lecz radby jak najprędzej pogodzić ich z Turcyą. Czarnogórcom przyznana być ma część wiosek spornych i mały port u wybrzeży morza adryatyckiego. Książę Daniel zapewne na tem poprzestanie, a goralom odjęty będzie tym sposobem wszelki

powód i pozór do najazdu na dolinę. Wątpią jednak, by sprawa czarnogórska miała przyjść na konferencyach do mowy, zwłaszcza, że chcianoby ją jeszcze przed konferencyami i jak najspieszniej załatwić. — Dwór przenosi się wraz z dostojnymi gośćmi swymi w przyszłą niedziele do Fontainebleau, zkąd Cesarz poźniej odjedzie do Cherbourga, i powróci podobno dopiero w jesieni do Paryża. Ma to być życzeniem Cesarza, by konferencye skończyły się jeszcze przed jego odjazdem z Fontainebleau. Słychać przeto, że konferencye mają się rozpocząć najdalej 22. maja. Dnia 24. b. m. udać się ma hrabia Walewski i lord Cowley do Fontainebleau, lecz zapewne będą już we środę z powrotem w Paryżu i zasiadać na konferencyach.

Holandya.

(Budżet wojny. — Instytut Schuttery.)

Haaga, 15. maja. W drugiej izbie jeneralnych państw przyjęto wprawdzie jednogłośnie budżet departamentu wojny, jednak, jak kilku znakomitych członków izby oświadczyło wyraźnie, jedynie dla tego, że nie chciano powstrzymywać rozwinięcia najważniejszych spraw, i by to wotum nie uważano za stanowcze na przyszłość.

Czynna armia otrzymuje powiększenie w instytucie tak zwanym „Schuttery.“ Każda, powyżej półtrzecia tysiąca mieszkańców licząca gmina dostawia na zawsze co 200 dusz, dwóch zdolnych do broni, wolnych od wojskowej służby czynnej armii, i zupełnie uzbrojonych obywateli, którzy liczą już lat 25, jednak nie przekroczyli jeszcze 34 lat. Służba „Schuttery“ trwa 5 lat a w następujących 5 latach zostaje Schutter wpisany do ksiąg rezerwistów, jednak nie jest obowiązany w czasie pokoju nosić broni, albo robić ćwiczenia. Schuttery znajdujący się w czynnej służbie może być powołany w ciągu 14 dni raz tylko na dwie godzin wieczorem przed zachodem słońca do ćwiczeń bronią i innych wojskowych ćwiczeń; tak dalece, że Schuttra przez cały czas swój pięcioletniej służby łoży tyle tylko czasu na ćwiczenie w broni, ile rekrut przez czas 5 tygodni, i dziennie po 8 godzin się ćwiczy.

Niemce.

(Doniesienia z Czarnogóry. — Jeneralna konferencya celna.— Księżna Orleanu [.)

— Berlińskiemu dziennikowi piszą z Paryża: „Urzędowy dziennik w Raguzie donosi zupełne zwycięztwo Czarnogórców, turecki jenerał poległ, pakunki i cała artylerya zdobyta. Tutejsze dzienniki pospieszają z udzieleniem tych wiadomości, gdyż im zabroniono ogłaszać depesze nadesłane na Wiedeń z Tryestu, utrzymując powszechnie, że są niedokładne.“

— Rozmaite dzienniki piszą, że według nowej między państwami celnego związku zawartej ugody, rozpoczną się wkrótce obrady nad wnioskiem Austryi względem rozszerzenia ułatwień w obrocie handlowym umówionych w traktacie z lutego, i że zostanie zwołana w ciągu tego lata jeneralna konferencya celna.

Z Wajmaru donoszą: Jej król. Mość, księżna orleańska umarła nagle w Richmondzie dnia 18. b. m. zrana o pól do szóstej godziny.

Księstwa Naddunajskie.

(Stosunek księcia z senatem do Porty.)

Belgrad, 10. maja. Władza senatu została teraz roztrzygnięta. Powodem nieporozumienia w ostatnich latach między senatem a księciem, było podejrzenie, że książę zamyślał wznieść się nad senat i zrobić się samodzielnym panem kraju. Gdy Ethem Basza przywrócił dawnych senatorów do urzędowania a tem samem uspokoił narodowe stronnictwo, poruczył nowemu ministeryum, rozpoznać dokładnie stosunki między senatem a księciem i usunąć wszelkie niepewności znajdujące się jeszcze w tym względzie w ustawach konstytucyi. Dnia 4. b.m. przedłożył zatem senat księciu do podpisania projekt ustawy według której władza senatu ma być nadzwyczaj rozszerzona. Ministrowie mają być wybierani tylko z senatu, i mają być także od senatu zawiśli, tylko senat może zezwolić na przyaresztowanie senatora, i tylko w obecności komisyi senatu może toczyć się śledztwo przeciw senatorowi, senat zaś ma być zawisłym tylko od Porty, a nowych senatorów może wybierać książę tylko z listy trzech kandydatów, których proponuje senat, — nakoniec zostało postanowione, że krewni księcia aż do czwartego a księżny aż do szóstego stopnia, nie mogą być przypuszczeni do wyższych urzędów państwa. Książę wahał się długo, czy ma podpisać te postanowienia. Podczas układów z senatem w ostatnich dniach, nie otrzymał nawet pozwolenia, aby senatorowie, których powołuje na posady ministrów, uczynili zadość jego życzeniu, tak dalece, że książę, jeżeli senat chce, może pozostać bez ministeryum i popaść w podejrzenie, że utracił zaufanie senatu. W końcu wyznaczyło stronnictwo senatu księciu termin do dnia dzisiejszego, w którym będzie musiał podpisać nowe postanowienia. Dziś podpisał rzeczywiście, i zamiast prawa potwierdzenia lub odrzucenia uchwały senatu, otrzymał tylko prawo, robić swoje uwagi, które senat wprawdzie rozpoznaje, jednak może odrzucić, a księciu nie przesłuża prawo zarzutu ani sprzeciwiania się. Jedyne zatem władze, jakiem ulega Serbia, są obecnie tylko senat i Porta.

Montenegro.

(Utarczki montenegryńskie.)

Z wyprawy czernogórskiej tyle słyszano w Kattaro, że wczasie, gdy seraskier Hussein Basza, stanął z jedną brygadą na granicy o trzy mile powyżej Bognani, było w Grahowie w ogóle tylko 600 Czernogórców. Wojewoda Filipowicz, komendant Grahowy, zażądał posiłków, i w skutek uchwały senatu udał się prezydent Mirko z Cetyni do powiatów Katunsza i Ruzela nad jeziorem skutarskiem, aby porobić przygotowania potrzebne do obrony Grahowy. Kapitanowie tych nahii zebrali natychmiast 5000 ludzi, z którymi wyruszył Mirko manowcami na obwód Bognani, zatem w zaplecze Turków. Iwno Rakno posłał tymczasem Filipowiczowi posiłki, a ten uderzył na tureckie stanowisko, został jednak odparty.

Azya.

(Telegramy z Indyi.)

Dziennik *Observer* z dnia 16. maja pisze: *East India House* otrzymał wczoraj dnia 15. maja o godzinie 7. minucie 37 wieczorem następujący z Malty datowany telegram:

„Do J. D. Diekenson, Esq. India House w Londynie.

„Posunięcie kolumny sir H. Rosego na Kalpi zostało spóźnione z obawy, że powstańcy Koty uderzą na Ihansi. Jenerał Roberts otrzymał rozkaz posunąć się na Kotę i działać wspólnie z sirem H. Rose. O tem donoszą po wzięciu Koty. Radża, który majora Burtona i synów jego nie chronił od zamordowania, został oddany pod sąd komisyi. Sikowie, pod dowództwem majora Evans, zadali po zaciętej kilkagodzinnej bitwie Bilom i Mekriwom w santpurskich górach wielką klęskę dnia 11. kwietnia; 60 mężczyzn i 400 kobiet dostało się w niewolę. Nasze straty były nieznaczne, gdyż wynoszą 71 w zabitych i rannych. Między rannymi znajduje się 5 oficerów. Gurgerat. Rozbrojenie Myhilaunta postępuje ciągle. Z południowego kraju Maratów nie piszą o żadnych nowych zaburzeniach. Powstańcy Dessajscy z swymi sprzymierzeńcami mieli wpaść na powiat Sawunt-Warri. Jak utrzymują, jest już zaburzenie prawie stłumione.“

„Anderson, rządowy sekretarz, zamek bombajski dnia 24go kwietnia 1858.“

„G. Montanaro, Malta dnia 15. maja 1858 r.“

„Dodatek do depeszy sekretarza Edmonstone z Mahabadu z dnia 16. kwietnia.

„Azinghur. Sir E. Lugard przybył dnia 15. kwietnia w odsiecz do Azinghuru. Nieprzyjaciel utracił w swym odwrocie trzy działa i znaczną liczbę ludzi. Podczas pogoni raniono cywilnego urzędnika Venables i porucznika Hamiltona. Sir E. Lugard ściga nieprzyjaciela do Gogry. Kalpi. Sądzą, że nieprzyjaciel w Kalpi stawić będzie opór, buntowniczy radża z Minpuri przybył z wojskiem do Ursu Sirsa.“

„Anderson, rządowy sekretarz, bombajski zamek dnia 24go kwietnia 1858 roku.“

„G. Montanaro, Malta dnia 15. maja 1858 r.“

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 20. maja. Podług prywatnych doniesień z Raguzy udał się Kiani Basza 18. b. m. zrana do Mostaru, dokąd odeszła także część regularnego wojska z pod Grahowa.

Medyolan, 22. maja. Allesandro Manzoni zasłabł niebezpiecznie. — Gościniec przez górę Splügen jest już otwarty od 17. b. m.

Londyn, 21. maja. Na wczorajszem posiedzeniu *izby niższej* odczytał lord *Palmerston* częściowo list prywatny Canninga; gubernator Indyi przyrzeka w nim nadesłać uzasadnienie proklamacyi, udzielonej jenerałowi Outram. *D'Israeli* oznajmił, że dziś nadeszły wyjaśniające depesze, ale trudno, by mogły być przedłożone jutro. Za mocyą Cardwella mówili: Collier, Vyvyan, Bury, Labouchere, Bethell, przeciw niej Seymour, Elton, Gilpin, a najdobitniej Bright i Graham, największy przyjaciel Canninga. Zwycięztwo opozycyi wydaje się wątpliwem. — W *izbie wyższej* przyrzekł lord *Derby* przedłożyć jutro z pewnością wyjaśniające depesze.

Londyn, 22. maja. Na dzisiejszem nocnem posiedzeniu Izby niższej cofnął Cardwell swoją mocyę nagany na wniosek Claya za poparciem Palmerstona, lorda Russel i Gladstona, którzy utrzymywali, że najnowsze depesze najlepiej usprawiedliwiają Canninga. — W Izbie wyższej odpowiedział lord Malmesbury na interpelacye lorda Mintos, że odpowiedź Neapolu w sprawie wynagrodzenia nadeszła przed dwiema godzinami, i że wynagrodzenie nie jest w niej w prawdzie odmówione, ale rząd neapolitański przytacza przeciwne powody. Obie Izby odroczyły się.

Paryż, 21. maja. Jak donosi dzisiejszy *Monitor*, odpłynęło 5 parostatków i 1 fregata 17. b. m. z Tulonu dla przedsięcbrania ewolucyi na otwartem morzu. — Jutro ma nastąpić pierwsze formalne posiedzenie konferencyi.

Turyn, 19. maja. Na wczorajszem posiedzeniu izby deputowanych popierał minister finansów Lanza projekt pożyczki, wyprowadzając konieczność jej z przyjętych już ustaw, i przedstawiał w pomyślnem świetle stan handlu i przemysłu w Piemoncie.

Turyn, 20. maja. Na przedwczorajszem posiedzeniu Izby deputowanych przedłożony został projekt względem udzielania prawa obywatelstwa włoskim wychodźcom. Izba postanowiła wziąć go pod obradę po ukończeniu debaty nad pożyczką. — Auroldo zapowiedział nowy wynalazek, który ma wodą zastąpić siłę pary. Na posiedzeniu z 19. miał hrabia Cavour długą mowę za projektem pożyczki.

Genua, 20. maja. Jenerał Durando przybył tu 18go b. m. paropływem „Anthion“ z Konstantynopola.

Z Rzymu donoszą pod dniem 16. b. m.: Dymisyę senatora księcia Orsini potwierdził Ojciec św. Także książę Aldobrandini podał się do dymisyi. Przyszłym ministrem wojny wymieniają księcia Giovani Ruspoli albo Giovani Chigi.

Frankfurt, 21. maja. Na wczorajszem posiedzeniu sejmu związkowego przyjęty został wniosek wydziału w sprawie holsztyńskiej, zmodyfikowany po części podług wniosku Hanoweru.

Konstantynopol, 15. maja. Książę Mirdytów katolickich miał ofiarować Porcie swoją pomoc przeciw Czernogórze, ale Kemal Effendi nie przyjął tej ofiary. — Baron Prokesch i p. Buteniew mieli konferencye z wielkim wezyrem. — Rząd zamyśla formować kilka pułków kawaleryi.

Wiedeń, 22. maja. Jutro dla uroczystego święta niewyjdzie Litografowana korespondencya.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 22. maja o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $83^{7}/_{8}$—84. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% $94^{1}/_{2}$ — 95. Lomb. wen. pożyczki z 5% $97^{1}/_{2}$ — 98. Obligacye długu państwa 5% $82^{5}/_{8}$—$82^{3}/_{4}$. det. $4^{1}/_{2}$% $72^{1}/_{2}$—$72^{3}/_{4}$, det. 4% $64^{3}/_{4}$—65, detto 3% $49^{3}/_{4}$—50. detto $2^{1}/_{2}$% $41^{1}/_{2}$—$41^{3}/_{4}$, detto 1% $16^{1}/_{4}$ — $16^{1}/_{2}$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 97 — —. Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 96 — — —. Detto Peszt. 4% 96 — —. Detto Medyol. 4% $94^{1}/_{2}$ — 95. Obligacye indemn. niższ. austr. 5% $92^{1}/_{4}$—$92^{1}/_{2}$, detto węgier. 81—$81^{1}/_{4}$, detto galic. $80^{1}/_{2}$—$80^{3}/_{4}$, detto siedmiogr. $79^{3}/_{4}$ — 80, detto innych krajów koron. 84 — 86 Oblig. bank. $2^{1}/_{2}$% 64—$64^{1}/_{2}$ — Pożyczka loter. z r. 1834 311 — 312. Detto z roku 1839 129 — $129^{1}/_{4}$. — Detto z r. 1854 $109^{5}/_{8}$—$109^{3}/_{4}$. Renty Como $15^{3}/_{8}$—$15^{5}/_{8}$.

Galic. list. zastawne 4% 78—79. — Półn. Oblig. Prior. 5% $87^{1}/_{2}$—$87^{3}/_{4}$. Glognickie 5% 81—$81^{1}/_{4}$. Obligacye Dun. żegl. par. 5% 86—$86^{1}/_{2}$. — Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 88—89. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 109—110. — Akcyi bank. narodowego 968—969. — Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $236^{1}/_{2}$—$236^{3}/_{4}$. Akcye niż. austr. tow. eskomp. $114^{1}/_{8}$—$114^{1}/_{2}$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. — — —. — Detto półn. kolei $168^{3}/_{4}$ — — Detto tow. kol. żel. za 500 frank. $272^{1}/_{2}$ — $272^{3}/_{4}$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% $100^{1}/_{8}$—$100^{1}/_{4}$. — Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $91^{1}/_{2}$—$91^{3}/_{4}$ — Detto cisańskiej kolei żel. 100 — $100^{1}/_{8}$ Detto Lomb.-wen. kol. żel. 240 — 241. — Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 185—$185^{1}/_{2}$. Detto losy tryest. $111^{3}/_{4}$ — 112. Detto tow. żegl. parowej 538—539. Detto 13. wydania $101^{7}/_{8}$ — 102. Detto Lloyda 345 — 348. Peszt. mostu łańcuch. 59 — 60. Akcye młyna parowego wiéd. 72—73. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 19 — 20. — Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. 81 — $81^{1}/_{2}$. Windischgrätza losy $25^{1}/_{2}$—$25^{3}/_{4}$. — Waldsteina losy $27^{1}/_{2}$—$27^{3}/_{4}$. Keglevicha losy 15—$15^{1}/_{4}$. — Ks. Salma losy $42^{1}/_{2}$—$42^{3}/_{4}$. St. Genois $39^{1}/_{2}$—$39^{3}/_{4}$. Palffego losy $38^{1}/_{4}$—$38^{1}/_{2}$. Clarego $37^{1}/_{2}$—$37^{3}/_{4}$.

Amsterdam 2 m. $87^{3}/_{4}$ l. Augsburg Uso $105^{1}/_{4}$. Bukareszt 31 T. —. Konstantynopol 31 T. —. — Frankfurt 3 m. $104^{3}/_{4}$ l. —. — Hamburg 2 m. 77. Liwurna 2 m. $105^{1}/_{4}$. Londyn 3 m. 10 — 15. — Medyolan 2 m. $104^{3}/_{4}$. Paryż 2 m. $123^{1}/_{8}$. — Cesarskich ważnych dukatów agio $8^{1}/_{4}$ — $^{3}/_{8}$. Dtto koron. 14 10—11. Napoleons'dor 8 16—17. Angielskie Sover. 10 18 — —. Imperyał Ros 8 27 — 28. Srebro —.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 22. maja.

Oblig. długu państwa 5% $82^{9}/_{16}$; losowane obligacye 5% —; obligacye długu państwa $4^{1}/_{2}$% —; 4% —; 3% —; $2^{1}/_{2}$% —; pożyczka loter. z r. 1834 —; z r. 1839 —; z r. 1854 $109^{3}/_{4}$; poż. nar. z r. 1854 $83^{13}/_{16}$. Ob banku — Akcye bankowe $968^{1}/_{2}$. Akcye zakładu kredytowego $236^{1}/_{2}$. Akcye kolei półn. po 1000 złr. 1685. Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą $272^{1}/_{4}$; kolej żelazna lomb.-wenecka —. Akcye kolei nadciskiej 200. Kolej cesarzowy Elżbiety —. Kolej połud. półn. komunikacyjna 183. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 538. Akcye żegl. parowej Lloyda po 500 złr. 345. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr $572^{1}/_{2}$. Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. $80^{5}/_{8}$. detto węgierskie $80^{7}/_{8}$. Amsterdam —. Augsburg $105^{1}/_{4}$. Bukareszt —. — Konstantynopol —. Frankfurt $104^{3}/_{4}$. Hamburg $76^{7}/_{8}$. Lipsk —. Liwurna —. Londyn 10 — 15. Medyolan $104^{3}/_{4}$. Marsylia $122^{3}/_{4}$. Paryż $123^{1}/_{8}$. Agio duk. ces. $8^{3}/_{8}$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 22. i 23. maja.

Hotel rosyjski: PP. Piotruszewski Stan., z Rosyi. — Bohdanowicz de Oroseni Deodat, z Turki. — Bohdanowicz Krzysztof, z Dżurkowa. — Zachariasiewicz Marc., z Turki. Takatsy de Berza Konst., c. k. rotmistrz, z Brzeżan. — Abancourt Ksaw., z Łowczy. — Hr. Pückler Edw., z Krakowa. — Zawadzcy Stan. i Józef, z Szlachciniec. — Szaszkiewicz Antoni i Br. Geismar Alojzy, ces. ros. kapitan, z Rosyi.

Hotel angielski: P. Romaszkan Zyg., z Uherska.

Hotel podolski: P. Łokucijowski Lud., z Łukawca.

Do Śliwińskiego: P. Ożarkowski Hon., ze Strzałkowa.

Do Leszczyńskiego: P. Chyliński Felix, z Wisłowiec.

Do Krynickiego: P. Dydyński Wład., do Piątkowy.

Dnia 24. maja.

Hotel rosyjski: PP. Bocheński Alojzy, z Otyniowiec. — Hr. Stadnicki Edward, z Krysowiec.

Hotel Langa: PP. Br. Seenus Teodor, c. k. rotmistrz i Zsembery Michał, c. k. rotmistrz, z Gródka. — Juriewicz Stan., z Skomorochy. — Contard Ludwik, c. k. major, z Gródka.

Pod kolej żelazną: P. Frank Ferdynand, z Nahaczowa.

Do pomieszkania prywatnego: P. Pożakowski Hier., z Ustyanowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 22. i 23. maja.

PP. Białobrzeski Stan., do Dzidziłowa. — Golejowski Ant., do Harasymowa. — Hohendorf Kal., do Szutromińca. — Hohendorf Eust., do Prus. — Dorożyński Włodz., do Rosyi. — Kutkowski Wład., do Czerlan. — Kownacki Józef, do Paryża. — Łukasiewicz Ign., do Kadłubisk. — Hr. Pückler Edward, do Czortkowa. — Prawecki Eust., do Ostrowa. — Rzepecki Leop., do Kasparowiec. — Hr. Rosocki Józef, do Lipny dolnej. — Felsztyński Ludw., c. k. przełożony powiat., do Bóbrki.

Dnia 24. maja.

PP. Baal Franc., do Tuligłów. — Bogdanowicz Michał, do Kossowa. — Chrzanowski Piotr, do Żurawna. — Vielib Antoni, do Brodów. — Br. Geismar Alojzy, ces. ros. kapitan, do Krakowa. — Kronnstein Hyp., do Kruhowa. — Rylski Hen., do Dłużniowa. — Szumlański Antoni, do Krzywego. — Szaszkiewicz Antoni, do Krakowa. — Wybranowski Alex., do Szołomyi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. maja.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	326.41	+ 9.0°	83.6	północny	sł.	deszcz
2. god. popoł.	327.09	+ 12.9°	54.7	„	„	pochmurno
10. god. wiecz.	328 01	+ 8.6°	68.5	„	„	jasno

Wysokość deszczu 0.'''10.

T E A T R.

Dziś opera niem.: **„Lucya z Lamermoru.“**

Dnia 22. maja 1858 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

72. 76. 52. 50. 40.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 2. i 12. Czerwca 1858 r.

KRONIKA.

Piszą z Trembowli:

Dnia 15. b. m. o czwartej godzinie z południa zabił piorun 13letniego chłopca, syna włościana z Zubowa, Maćka Konarskiego, który pasł konie na łące.

— Dnia 3. b. m. zaraz po północy wszczął się pożar w stodole włościańskiej w Hłuszynie, należącym do gminy Ponikowicy w obwodzie Złoczowskim, i spaliło się całe gospodarstwo tego włościana z bydłem i zapasem zboża. W tej samej wsi Ponikowicy spaliła się 7. b. m. położona przy gościńcu cesarskim karczma z wszystkiemi sprzętami i 4 sztuk bydła. W obu miejscach miał być ogień podłożony, ale winowajców nie odkryto jeszcze.

— Wielki koncert, który wyprawiali dnia 8. maja w londyńskim kryształowym pałacu uczniowie muzyki w liczbie 5000 zwabił całe tłumy słuchaczów. Koleje żelazne i omnibusy były zajęte od samego rana przewozem gości do kryształowego pałacu. Właśnie gdy uczniowie zajęli swe stanowiska, i nim jeszcze publiczność przybyła, weszła Jej Mość Królowa z dostojnym swym gościem Królową Portugalii i liczną świtą. Natychmiast ozwało się 5000 młodocianych głosów spiewając „God save the queen“. Spiew tego hymnu zrobił wrażenie nie do opisania. Gdy dwór zajął przysposobione dla siebie miejsca, weszła publiczność Pomimo że wstęp kosztował w tym dniu, nie 1 szyling jak zwykle, ale pół korony, to przecież wkrótce napełniło przeszło 20.000 osób obszerne sale szklannego pałacu.

W odkrycia jest nasz świat bogaty. dozwolił także szczęścia i miłośnikom starożytności odkryć Makrobiotekę starą osobliwszą książkę pod tytułem „Prosta droga do dlugiego życia“ przez dra Venner współcześnika Shakespeara, z której się okazuje, że za czasów Shekespeara obfitował świat nietylko w męże wielkiego animuszu, ale i w męże żelaznego żołądka. W tym dziele rozprawia autor obszernie jakie powinny być prawidła dyety: Na śniadanie dla ludzi słabszej konstytucyi zaleca autor kilka na twardo ugotowanych jaj z sosem, byle z kilkoma ziarn pieprzu, do tego chleb, masło i „dobry haust“ czerwonego francuskiego wina. Także „dobry haust“ białego reńskiego wina albo dzban porteru rano naczczo, jest w ogóle bardzo zdrowy. A przymawiali sobie wów czas: „Jedząc nie myśl, tylko żyj!“ Ryb i mięsa niepowinno się jadać przy jednym i tym samym stole, żołądek spółki nie lubi. Wody za napój, broń Boże, nie radzi lekarz, woda, mówi, tylko na kraje gorące dobra. Owocowych win niezaleca także. A patrząc na Fallstaffa w Shakespearze mówi o miodzie: trunek to jest gorący, cienki, zatem szybko udziela ciału ciepła, i zaleca się szczególnie dla ludzi „wiekowych i otyłych“ a że Fallstaff jadał przy miodzie chleba tylko za pół penny, więc zarzuca Shekespearowi nieznajomość higieniki, gdyż przy miodzie powinno się jeść wiele i to ciężkie tylko potrawy.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*